

kao manja zbirka, ali je odlikuje visoka razina priređivačkog rada, kojoj je autor posvetio punih osam godina.

Izdanje je objavila prestižna njemačka izdavačka kuća Böhlau Verlag, te su stoga sve bilješke i stručni komentaru na njemačkom. Svezak sadrži uvodnu studiju, popis regesta i sama regesta, bibliografiju i kazalo osobnih i zemljopisnih imena. U uvodnoj studiji autor predstavlja temeljne kriterije koji su ga vodili prilikom selekcije isprava, stanje njihove očuvanosti, principe sastavljanja i organizacije regesta. Potom ukratko ocjenjuje važnost uključenih regesta za daljnja povijesna istraživanja. Za samo proučavanja pojedinih regesta čitaocima se daju ne samo temeljne informacije o ispravama (datum, sadržaj) nego i njihov detaljan opis i tradicija, uključivo kasnije kopije i potvrđnice. Pojedina regesta opremljena su i uputnicama na starija izdanja i na češku i njemačku literaturu, što vrlo pojednostavljuje i olakšava istraživački rad s povijesnim izvorima. Regesta također sadrže brojne bilješke u kojima autor pokušava ocrtati kontekst izdavanja i sadržaja samih isprava. Pri izvršavanju tog zadatka Petru Elbelu su znatno pomogla njegova dugogodišnja proučavanja Žigmundovih dokumenata i pisama i stoga se ovdje u brojnim slučajevima susrećemo ne samo s izuzetno senzitivnim opisima sadržaja isprava, nego i s vrlo učenim raspravljanjem u razini zasebnih studija. Usprkos tome što su mnogi od dokumenata često dobro poznati već od ranije, izdanje uz njih nudi mnogo novih informacija i potiče nova promišljanja i interpretacije Žigmundovog djelovanja.

Kao što sam naslov implicira, *Regesten Kaiser Sigismunds* je samo prvi svezak niza nano-objavljenih i kritički preispitanih isprava izdanih od kralja Žigmunda te će drugi svezak, u najmanju ruku iste kvalitete kao ovaj prvi, biti, nadajmo se, uskoro također ugledati svjetlo dana.

Silvie Vančurová

Diplome privind istoria comitatului Timiș și orașului Timișoara. Oklevelek Temesvármegye és Temesvár város történetéhez, 1430-1470 [Isprave za povijest Temišvara i tamiške županije, 1430.-1470.], sv. 2, prema rukopisu Frigyesa Pestyja priredili Livia Magina i Adrian Magina, Editura Mega, Cluj-Napoca 2014., 478 str.

Tivadar Ortway 1896. je posthumno objavio djelo Frigyesa Pestya naslovljeno *Oklevelek Temesvármegye és Temesvár város történetéhez, 1183-1430*, a drugi je dio ostao u rukopisu koji se čuva u knjižnici Mađarske akademije znanosti. Livia Magina i Adrian Magina, rumunjski povjesničari iz Muzeja Banatskog visočja u Ričici (*Muzeul Banatului Montan Reșița*), priredili su rukopis Frigyesa Pestyja, dopunjujući ga mnogim ispravama koje su u međuvremenu pronašli, ili onima koje je autor bio propustio uključiti u svoju zbirku.

Djelo se strukturalno dijeli na uvod na engleskom jeziku (7-12) i predgovor na rumunjskom (13-17) i mađarskom jeziku (19-23) te glavnog dijela kojeg sačinjavaju isprave (27-434). Znanstveni apart čine popis kratica te detaljni indeksi osoba i mjesta.

Uvodnu je studiju napisao Martyn Rady, a u njoj objašnjava životni put Frigyesa Pestyja, njegov odabir prostora za istraživanje, teritorijalno-administrativnu podjelu Tamiške županije i Banata, te popis tema za koje je djelo izrazito plodno za istraživanje. Naime, i sam je Pesty porijeklom bio iz jugoistočnog dijela Ugarske, bio je povjesničar i političar, koji je u mladosti bio sudionik Mađarske revolucije 1848./49., te posljedično došao do Engleske u egzilu. Po povratku, kada je došao u financijski mirnije stanje, imao je vremena za istraživanje te je počeo priređivati isprave, kojima je želio, kako autor naglašavao, pokazati različite sustave razvitka tog dijela Kraljevstva. Isto je tako Pesty napisao trosveščano djelo o severinskim banovima, u kojemu je priredio i dio dokumenata koji se odnose i na njegov svezak o temiškoj županiji i gradu. Zanimljivo je za istaknuti da je kralj bio najveći veleposjednik na tome području, s ti-

me da je dosta toga prešlo u 15. stoljeću u ruke obitelji Hunyadi, a tamo je obitavalo i niže rumunjsko plemstvo, koje je ušlo često u kraljevsku službu. Istovremeno je područje služilo kao vojna granica zbog osmanlijske blizine. Tamiška županija specifična je i jer su se ondje preklapale različite jurisdikcije, no sama je pravna praksa pokazala da se to područje svojim institucijama posve uklapa u običaje i zakone Kraljevstva.

Autori su ukupno priredili 362 isprave, uz tri dokumenta u dodatku. Dokumenti su doneseni na latinskom jeziku, dok su regesta i opis isprave napisani rumunjskim jezikom. Potrebno je naglasiti da se, ukoliko postoji, uz signaturu izvornika donosi i signatura u Mađarskom nacionalnom arhivu, u zbirci diplomatskih fotokopija. Osim signature, donosi se fizički opis isprave te izdanja ako ono postoji. U priređivanju slijede se egdotička načela, te u bilješkama ispod svakog dokumenta donose neke nedoumice, popravljajna, nelogičnosti ili pogreške. Isprave su donesene kronološkim slijedom, a izdaju ih kaptoli, županijska vlast, kapetani i banovi, kraljice i kraljevi.

Iako je djelo nastalo je na temelju rukopisa više od 117 godina nakon prvog sveska Frigyesa Pestya, dobro je dočekano zbog svog značaja za istraživanje srednjovjekovne povijesti Ugarsko-Hrvatskog Kraljevstva. Livia Magina i Adrian Magina i sami su autori nekoliko kapitalnih studija za istraživanje srednjovjekovne povijesti, pa ih se može okarakterizirati kao jedne od boljih rumunjskih povjesničara srednje generacije čiji radovi uvelike mogu koristiti i hrvatskim povjesničarima. Hrvatska historiografija od korištenja ovog djela može samo imati koristi, naime, prvo i osnovno, posjede u tome djelu Kraljevstva imali su i pojedinci koji su i nama od interesa (posebice onima zainteresiranim za istraživanje povijesti srednjovjekovne Slavonije ili pravno-institucionalna istraživanja), i spominju se i kao nosioci državnih funkcija. Isto tako, diplomatarij se uklapa u istraživanja mađarske historiografije, koja ima već tradiciju objavljivanja studija i diplomatarija koji se bave određenim područjem, odnosno pojedinim županijama. Tako se mozaik polagano popunjava, a hrvatska bi historiografija mogla od toga samo učiti, a možda se i uključiti u takve vrste istraživanja. No, zasad izravna korist može se pronaći u sitnim detaljima, poput mnogih spomena Matka Talovca, kapetana Beograda i župana Kovina. Isto tako, potrebno je naglasiti rubni položaj tog područja, sličan pojedinim područjima u Hrvatskoj, a objavljivanjem ovog sveska olakšat će se komparativno istraživanje određenih pitanja iz pravne, društvene i administrativne povijesti tamiškog područja i srednjovjekovne Slavonije, a te rezultate staviti u kontekst cijelog Kraljevstva. U svakom slučaju, Livia i Adrian Magina odradili su velik posao te im se samo na kraju može čestitati i nadati se da će nastaviti s takvim projektima u budućnosti.

Suzana Miljan

Decreta regni mediaevalis Hungariae. The Laws of the Medieval Kingdom of Hungary, 1490-1526, The Laws of Hungary, ser. 1, sv. 4, The Laws of East Central Europe, prema rukopisu Ferenc Döryja priredili Péter Banyó i Martyn Rady uz suradnju Jánosa M. Baka, Charles Schlacks Jr. Publisher – Central European University, Idyllwild CA – Budapest 2012., LVI + 336 str. + CD-ROM

Decreta regni mediaevalis Hungariae projekt je Jánosa M. Baka, profesora emeritusa s Odsjeka za srednjovjekovne studije Srednjoeuropskoga sveučilišta u Budimpešti koji je trajao duže od dvadeset i pet godina. Projekt je urodio kritičkim izdanjima zakona srednjovjekovnog Ugarsko-Hrvatskog Kraljevstva od razdoblja Arpadovića do Mohačke bitke. Unutar samog projekta izašlo je i kritičko izdanje Tripartita, o čemu je već izvjestio Zoran Ladić u svesku 24. ovog Zbornika iz 2006. godine. Kao posljednji svezak izašao je onaj posevećen razdoblju vladavine dinastije Jagelovića (1490.-1526.). U rad na projektu uključio se Martyn Rady, koji je